

JAUME BARTUMEU CASSANY
President de Socialdemocràcia i Progrés d'Andorra

Per què prosperen els països?

Perquè tenen institucions que treballen per tothom

Escriu Josep Ramoneda que “la política sempre té un tuf d’ir-realitat”. A Andorra ho veiem sovint. Toni Martí i els seus ministres viuen instal·lats en el triomfalisme de les dades. El suposat creixement del nombre d’empreses registrades i la pretesa reducció de les persones inscrites al Servei d’Ocupació són sempre al capdavant de la comunicació cloroform del Govern. Però mentrestant les enquestes demostren que a gran part de la ciutadania no li arriba la recuperació de la qual presumeix el Govern.

El ministeri de Finances empra les dades macroeconòmiques com a refugi per no veure la crua realitat andorrana. L’alegria comunicativa del ministre de Finances dissabte passat, quan va anunciar que Standard & Poor’s modificava la nota d’Andorra, és un bon exemple del que comentem.

Ens alegrem sincerament que l’agència internacional de qualificació ens hagi modificat la nota i ens situï al nivell del 2014. Però això no és pas una demostració de cap èxit del Govern. Menys encara quan Standard & Poor’s insisteix a advertir-nos de la vulnerabilitat del país davant qualsevol turbulència potencial en el sector financer.

Enfront d’aquest nou capítol de la comunicació cloroform està bé d’acudir a un llibre cabdal, *Per què fracassen els països?*, dels economistes James Robinson i Aaron Acemoglu. Robinson és economista i professor

de govern a la Universitat de Harvard i Acemoglu és professor d’economia i ocupa una càtedra a l’Institut de Tecnologia de Massachusetts.

En aquest llibre analitzen l’origen del poder, la prosperitat i la pobresa i, segons ells, els països no fracassen per raons culturals o geogràfiques. El fracàs arriba perquè no s’és capaç de crear un teixit institucional inclusiu.

**Unes institucions
inclusives faciliten
l’estabilitat, que
afavoreix l’economia**

La conclusió d’aquest llibre és que els països que gaudeixen d’unes institucions polítiques inclusives, que fan participar el ciutadà de les decisions, tenen més opcions de progressar.

Quan el poder està repartit, quan tots els ciutadans són tractats amb justícia, quan hi ha pluralisme i Estat de dret, es generen “cercles virtuoses” que condueixen cap a un major desenvolupament.

Al contrari, si un país està controlat per unes elits “extractives”, que mantenen o promouen sistemes que extrauen els recursos de la població, aquest país fracassarà. I a Andorra ens acostem perillósament al fracàs no solament del Govern Martí sinó del país.

Les institucions controlades per DA no han estat capaces

de crear un terreny en el qual la majoria de la població pugui desplegar el seu talent. Quan les institucions actuen en benefici de determinades elits, la prosperitat espanseix.

Robinson i Acemoglu demostren que unes institucions inclusives faciliten l’estabilitat, que afavoreix l’economia. Les expectatives de vida de les persones i de les empreses són així més previsibles.

És a dir que, enfront dels països que fracassen, els països que prosperen ho fan perquè tenen institucions que treballen per tothom.

En un article publicat a *The Huffington Post*, Robinson i Acemoglu deien que la situació s’agreuja perquè el diner té molt més pes en la política que quaranta anys enrere. El pes de l’aristocràcia del diner distorsiona efectivament la política. Prou que ho saben els que van pagar una campanya electoral l’any 2011.

Precisament per això, ara més que mai hem de posar la Constitució al capdavant de la nostra acció.

Aquells que defensem l’eficiència econòmica i les virtuts socials del sistema de lliure empresa a l’hora de generar riquesa i facilitar la mobilitat social hem de recordar que el nucli moral que legitima aquest sistema no és la simple recerca de la rendibilitat empresarial. És la capacitat d’aquest sistema per crear oportunitats per a tothom, especialment per als que més les necessiten.